

Arendal 22.september 2017

Referat fra styremøte i Østre Agder fredag 22.september 2017 i Tvedestrand kommunehus.

Følgende møtte: Ordfører Per Kristian Lunden, Risør kommune, ordfører Kjetil Glimsdal, Grimstad kommune, Ordfører Inger Løite, Gjerstad kommune, Ordfører Jan Dukene, Tvedestrand kommune, Ordfører Reidar Saga, Åmli kommune, Ordfører Robert Cornels Nordli, Arendal kommune, opposisjonsleder Anders Kylland – Arendal og ordfører Ove Gundersen, Froland kommune.

Ordfører Kirsten Helen Myren, Vegårshei kommune, hadde forfall og for henne møtte varaordfører Jon Geir Smeland.

Fylkesordfører Tellef Inge Mørland møtte.

Styreleder Per Kristian Lunden ledet møtet.

Fra rådmennene møtte: Harald Danielsen, Arendal, Ole Petter Skjævestad, Vegårshei, Jarle Bjørn Hanken, Tvedestrand, Terje Beruldsen, Åmli, Torill Neset, Gjerstad, Trond Aslaksen, Risør og Tone Marie Nybø Solheim, Grimstad.

Willy Hægeland, Froland hadde forfall og Bo Andre Longum møtte som observatør for han.

Ass. fylkesrådmann John G. Berg møtte.

Fra sekretariatet møtte sekretariatsleder Ole Jørgen Etholm.

Prosjektleder Bård Vestøl Birkedal møtte under sak 55/17 og under sak 58/17.

SAKSLISTE:

Utsatt sak fra styremøtet 25.august 2017

Sak 44/17 **Anbefaling fra styret i Østre Agder overfor medlemskommunene om å slå sammen IKT Agder IKS og DDØ**

Fredrik Grindland fra Bouvet AS oppsummerte hovedintensjoner bak forslaget om å slå sammen IKT Agder IKS og DDØ.

Til behandlingen forelå følgende forslag til vedtak:

1. Styret i Østre Agder anbefaler kommunen og fylkeskommunen å fatte vedtak om å slå sammen IKT Agder og DDØ og å opprette den nye virksomheten IKT Agder i henhold til §27 i Kommuneloven.
2. Styret i Østre Agder anbefaler at vedlagt forslag til vedtekter for IKT Agder legges til grunn for den nye virksomheten.
3. Styret i Østre Agder anbefaler at IKT Agder ved etablering lokaliseres på 2 steder med hovedkontor i Arendal og en virksomhet på Vegårshei. Styret i Østre Agder anbefaler at styrende organer for den nye virksomheten gis rett til å bestemme fremtidig lokalisering, men forutsetter at hovedkontoret skal ligge i en av eierkommunene.
4. Styret i Østre Agder anbefaler at sammenslåingen av de 2 samarbeidene håndteres som en virksomhetsoverdragelse etter Arbeidsmiljøloven § 16 med de rettigheter og plikter for de ansatte som følger av denne lovbestemmelsen. I tillegg til dette legges det til grunn en egen avtale mellom partene som utdyper, supplerer og presiserer de ansattes rettigheter og plikter. Medarbeidere i ny virksomhet viderefører sine pensjonsrettigheter i KLP.
5. Den sammenslåtte IKT-virksomheten overtar fra 1. januar 2018 alle passiva og øvrige forpliktelser IKT Agder IKS og DDØ på det tidspunktet har overfor eksterne virksomheter, herunder leverandører. IKT Agder IKS og DDØ overfører fra 1. januar 2018 alle aktiva som de på dette tidspunktet har, og som naturlig hører inn under virksomhetene, til den sammenslåtte IKT-virksomheten. Disse aktiva skal ikke verdsettes særskilt i denne prosessen. Eierinteresser baseres på eiernes budsjetterte kjøp fra IKT-samarbeidet.
6. De to virksomhetene går inn med de verdier de besitter ved sammenslåingstidspunktet i en ny felles virksomhet uten at disse verdsettes og legges til grunn for framtidige eierinteresser. Unntatt fra dette er egenkapitalen i form av bankinnskudd i IKT Agder IKS på sammenslåingstidspunktet. En forutsetning for sammenslåingen er at likviditeten i form av

bankinnskudd skal tilbakeføres eierne av IKT Agder IKS etter eiernes faktiske uttak av tjenester, med halvparten av innestående sum 1.juli 2018 og resten 1.juli 2019. Den nye IKT-virksomheten får anledning over tid til å bygge opp fond innfor en maksimal ramme på 10 millioner kroner for å kunne dekke svingninger i driftsutgiftene.

7. Av hensyn til framdriften i den videre sammenslåingsprosess ber Østre Agders styre de deltakende kommuner og fylkeskommunen om å ta stilling til spørsmålet om sammenslutning innen utgangen av oktober 2017.
8. Styret for Østre Agder legger til grunn at det nye samarbeidet etableres med styrende organer som overtar fullt driftsansvar hos alle ni eierne fra 1.1 2018. Det må påregnes at den praktiske gjennomføring av sammenslåingen vil trenge noe tid, kanskje hele 2018.

Representanten Jon Geir Smeland satte fram følgende forslag: Styret i Østre Agder anbefaler kommunen og fylkeskommunen å videreføre dagens IKT Agder IKS og DDØ som to separate virksomheter. Samarbeidet mellom virksomhetene intensiveres for å utnytte potensielle stordriftsfordeler.

Forslaget falt mot en stemme.

Punkt 1 og 2 ble deretter enstemmig vedtatt.

Representanten Inger Løite satte fram følgende forslag til erstatning for punkt.3:

Styret i Østre Agder anbefaler at IKT Agder ved etablering lokaliseres to steder med hovedkontor i Arendal.

En forutsetning for sammenslåing er at deler av fagmiljøet lokaliseres i fylket det vil si Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Gjerstad og Åmli.

Forslaget ble vedtatt med åtte mot en stemme. Mindretallet stemte for det opprinnelige forslaget.

Punkt 4 til 8 ble enstemmig vedtatt.

Representanten Robert Cornels Nordli satte fra to tilleggsforslag.

9. Styret i Østre Agder legger til grunn at sammenslåingen av DDØ og IKT Agder IKS medfører mer kostnadseffektive og

bedre tjenester for alle kommunene ved opprettelsen av det nye selskapet.

10. Styret anbefaler at lokaliseringsspørsmål skal forankres politisk hos eierne og dette innarbeides i vedtektene.

Tilleggsforslagene ble enstemmig vedtatt.

Derved er følgende vedtatt:

1. Styret i Østre Agder anbefaler kommunen og fylkeskommunen å fatte vedtak om å slå sammen IKT Agder og DDØ og å opprette den nye virksomheten IKT Agder i henhold til §27 i Kommuneloven.
2. Styret i Østre Agder anbefaler at vedlagt forslag til vedtekter for IKT Agder legges til grunn for den nye virksomheten.
3. Styret i Østre Agder anbefaler at IKT Agder ved etablering lokaliseres to steder med hovedkontor i Arendal. En forutsetning for sammenslåing er at deler av fagmiljøet lokaliseres øst i fylket det vil si Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Gjerstad og Åmli.
4. Styret i Østre Agder anbefaler at sammenslåingen av de 2 samarbeidene håndteres som en virksomhetsoverdragelse etter Arbeidsmiljøloven § 16 med de rettigheter og plikter for de ansatte som følger av denne lovbestemmelsen. I tillegg til dette legges det til grunn en egen avtale mellom partene som utdyper, supplerer og presiserer de ansattes rettigheter og plikter. Medarbeidere i ny virksomhet viderefører sine pensjonsrettigheter i KLP.
5. Den sammenslåtte IKT-virksomheten overtar fra 1. januar 2018 alle passiva og øvrige forpliktelser IKT Agder IKS og DDØ på det tidspunktet har overfor eksterne virksomheter, herunder leverandører. IKT Agder IKS og DDØ overfører fra 1. januar 2018 alle aktiva som de på dette tidspunktet har, og som naturlig hører inn under virksomhetene, til den sammenslåtte IKT-virksomheten. Disse aktiva skal ikke verdsettes særskilt i denne prosessen. Eierinteresser baseres på eiernes budsjetterte kjøp fra IKT-samarbeidet.
6. De to virksomhetene går inn med de verdier de besitter ved sammenslåingstidspunktet i en ny felles virksomhet uten at

disse verdsettes og legges til grunn for framtidige eierinteresser. Unntatt fra dette er egenkapitalen i form av bankinnskudd i IKT Agder IKS på sammenslåingstidspunktet. En forutsetning for sammenslåingen er at likviditeten i form av bankinnskudd skal tilbakeføres eierne av IKT Agder IKS etter eiernes faktiske uttak av tjenester, med halvparten av innestående sum 1.juli 2018 og resten 1.juli 2019. Den nye IKT-virksomheten får anledning over tid til å bygge opp fond innfor en maksimal ramme på 10 millioner kroner for å kunne dekke svingninger i driftsutgiftene.

7. Av hensyn til framdriften i den videre sammenslåingsprosess ber Østre Agders styre de deltakende kommuner og fylkeskommunen om å ta stilling til spørsmålet om sammenslutning innen utgangen av oktober 2017.
8. Styret for Østre Agder legger til grunn at det nye samarbeidet etableres med styrende organer som overtar fullt driftsansvar hos alle ni eierne fra 1.1 2018. Det må påregnes at den praktiske gjennomføring av sammenslåingen vil trenge noe tid, kanskje hele 2018.
9. Styret i Østre Agder legger til grunn at sammenslåingen av DDØ og IKT Agder IKS medfører mer kostnadseffektive og bedre tjenester for alle kommunene ved opprettelsen av det nye selskapet.
10. Styret anbefaler at lokaliseringsspørsmål skal forankres politisk hos eierne og dette innarbeides i vedtektene.

Sak 53/17 **Godkjenning av referat fra styremøtet 25.08.2017**

Det forelå anmodning fra representanten Kirsten Helen Myren om at følgende skulle tillegges vedtaket knyttet til sak 44/17 i styremøtet 25.august:

1. Det følger ikke saksframlegg eller vedlegg til innkallingen. Dette utgjør tilsammen 107 sider, og jeg vil anta styret ønsker å lese vurderingene som er lagt til grunn, før det sendes anbefaling til kommunestyrene.

2. Kommentarer fra de ansatte i DDØ, til rapporten fra PA Consulting (6sider), er ikke blant de 8 vedleggene vi *skulle* fått tilsendt. Kommentarene belyser mangler og faktafeil, og ble sendt styringsgruppa for utredningsarbeidet slik at dette skulle ses i sammenheng med rapporten fra PA, før Bouvet skulle gjennomføre neste utredning. I brevet fra de ansatte pekes det på grunnleggende feil, men dokumentet er utelatt fra saksframstillingen og rapporten fra PA fremstår som fullstendig og korrekt.
3. Administrasjonsutvalget på Vegårshei mottok nytt innspill fra de ansatte i DDØ mandag kveld (20.8) som igjen peker på faktafeil, og som stiller spørsmål rundt vurderingene som legges til grunn. Basert på saksframstillingen uttrykker et samlet fagmiljø bekymring for urealistiske forventninger og mulige negative konsekvenser en fusjon kan få for DDØ-kommunene.
4. Som vertskommune for DDØ-samarbeidet anmoder administrasjonsutvalget Østre Agder om å utsette behandlingen av saken den 25.08.17

Vedtak:

Styret godkjenner at dette innarbeides i referatet og har for øvrig ingen merknader til dette.

Sak 54/17 Justering av møteplan for rådmannsmøtene

Vedtak:

Planlagt rådmannsmøte onsdag 10. januar 2018 flyttes til tirsdag 9. januar.

Rådmennenes budsjettseminar planlagt til onsdag 7. mars flyttes til fredag 9. mars.

Sak 55/17 Deltakelse i næringsforesight for hele Agder

Prosjektleder Bår Vestøl Birkedal redegjorde for prosjektet.

Vedtak:

1. Styret vedtar at kommunesamarbeidet Østre Agder blir med som en partner i et næringsforesight- prosjekt for Agder.

2. Styret forutsetter at deltagelse i satsningen finansieres med eksisterende prosjektmidler knyttet til Utviklingsprogrammet for byregioner.

Sak 56/17 **Orientering om Invest in Agder**

Prosjektleder for Invest in Agder Gunnar Kulia og representant fra Innovasjon Norge Sveinung Hovstad orienterte om denne felles satsingen i regi av fylkeskommunene.

Vedtak:

Styret tar saken til orientering

Sak 57/17 **Status for evalueringsrunden til kommunestyre og bystyre**

Styreleder oppsummerte erfaringene fra evalueringsrunden i kommunene.

Vedtak:

Med grunnlag i evalueringsprosessen i folkevalgte organ i kommunene ber styret om at sekretariatet og evalueringsgruppen arbeider med sikte på nye vedtekter for det interkommunale samarbeidet der følgende skal bli ivaretatt:

- Samarbeidet skal endre navn til Østre Agder regionråd
- Styret anbefaler ingen endringer i styrets sammensetning
- Leder og nestleder velges for to år istedenfor fire, men skal kunne gjenvelges.
- Det innarbeides et eget punkt om sekretariatets informasjonsplikt overfor ordfører og folkevalgte.
- Det innarbeides et eget punkt i vedtektene om de betalingsordninger som skal legges til grunn for interkommunale virksomheter. Samtidig skal det av vedtektene klart framgå at regionrådet ikke kan påta seg utgifter eller forplikte kommunene ut over det det foreligger forpliktende vedtak fra kommunene om. Gjennom Østre Agder skal kommuner som deltar i ulike samarbeid få anledning til å delta i forutgående budsjettprosesser.
- Det innarbeides et forslag i formålsparagrafen som tydeliggjør regionrådets ansvar for å ivareta en helhetlig samfunnsutviklerrolle, men samtidig klargjøre at felles

satsinger må være fundert i det enkelte kommunestyre/bystyre.

- Av vedtektene skal det framgå at det er leder som skal godkjenne sakslisten til styremøtene.
- Begrepet referansegruppen i vedtektene erstattes av rådmannsutvalg.
Rådmannsutvalget gis følgende mandat:
 - forberede og innstille i saker som skal til styret
 - oppnevne administrative grupper til støtte for sitt arbeid
 - ta initiativ overfor styret i saker som krever eller etter rådmennenes oppfatning vil ha fordel av interkommunal løsning
 - arbeide sammen om saker og problemstillinger innenfor rammen av det som er omfattet av rådmannsmyndigheten i den enkelte kommune
- Østre Agder skal ha et sekretariat organisert etter vertskommunemodellen, men sekretariatsleder skal ha styret i Østre Agder og rådmannsutvalget som sine oppdragsgivere.
- Sekretariatet er ansvarlig for at alle kommuner i samarbeidet blir likeverdig behandlet og det skal være en felles ressurs for medlemskommunene.
- Sekretariatet er ansvarlig for at forslag til nye samarbeidsfelt blir grundig utredet og at det utarbeides felles saksgrunnlag som kan legges til grunn for behandlingen i kommunene. Når kommunene gir tillatelse til det kan Østre Agder engasjere fagmedarbeidere til å forestå slikt utredningsarbeid.

Sak 58/17 **Eventuelt**

Status for arbeidet med Tour des Fjord 2018

Ordførerne Per Kristian Lunden og Kjetil Glimsdal orienterte om status.

For styreleder i Østre Agder

Ole Jørgen Etholm, sekretariatsleder

	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018
1207001	Østre agder sekretariat		
000	Dummy funksjon		
	Sum inntekter	0	0
	Netto Dummy funksjon	0	0
190	Interne serviceenheter		
149000	Reserverte bevilgninger/avsetninger (kun budsjett)	0	266 000
	Sum utgifter	0	266 000
	Netto Interne serviceenheter	0	266 000
202	Grunnskole		
	Sum utgifter	0	0
	Netto Grunnskole	0	0
290	Interkommunale samarbeid		
101000	Fast lønn	760 000	759 231
109003	Arb.givers andel AKP - pensjon	83 000	95 250
109900	Arbeidsgiveravgift	119 000	120 482
110000	Kontormateriell	10 000	10 000
111501	Matvarer til bevertning	100 000	100 000
112000	Diverse forbruksmaterieell, råvarer og tjenester	70 000	66 023
117000	Transportutgifter, drift av egne og leide transportmidler	15 000	15 000
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	0	15 000
127001	Konsulenttjenester	20 000	69 014
127010	Internkjøp av tjenester	200 000	138 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	10 000	43 760
	Sum utgifter	1 387 000	1 431 760
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	-10 000	-43 760
175000	Refusjon fra kommuner	-712 000	-719 000
	Sum inntekter	-722 000	-762 760
	Netto Interkommunale samarbeid	665 000	669 000
	Netto Østre agder sekretariat	665 000	935 000
1207002	Østre agder samhandlingsreform		
233	Annet forebyggende helsearbeid		
101000	Fast lønn	725 000	724 811
109003	Arb.givers andel AKP - pensjon	79 000	90 932
109900	Arbeidsgiveravgift	113 000	115 020
110000	Kontormateriell	20 000	20 000
111501	Matvarer til bevertning	42 000	42 000
112000	Diverse forbruksmaterieell, råvarer og tjenester	174 000	174 000
113000	Post bank og telefoni	0	10 000
115000	Opplæring, kurs	0	15 000
117000	Transportutgifter, drift av egne og leide transportmidler	80 000	80 000
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	0	298 000
127001	Konsulenttjenester	60 000	60 000
127010	Internkjøp av tjenester	50 000	0
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	10 000	160 500
149000	Reserverte bevilgninger/avsetninger (kun budsjett)	0	11 237
	Sum utgifter	1 353 000	1 801 500

	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	-10 000	-160 500
175000	Refusjon fra kommuner	-693 000	-693 000
195000	Bruk av bundne driftsfond	0	-298 000
	Sum inntekter	-703 000	-1 151 500
	Netto Annet forebyggende helsearbeid	650 000	650 000
	Netto Østre agder samhandlingsreform	650 000	650 000
1207003	Østre agder øyeblikkelig hjelp-tilbud		
120	Administrasjon		
	Sum utgifter	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto Administrasjon	0	0
190	Interne serviceenheter		
149000	Reserverte bevilgninger/avsetninger (kun budsjett)	0	13 321
	Sum utgifter	0	13 321
	Netto Interne serviceenheter	0	13 321
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon		
	Sum utgifter	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto Helse- og omsorgstjenester i institusjon	0	0
256	Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene		
101000	Fast lønn	0	358 357
109002	Arb.givers andel KLP - pensjon	0	68 180
109900	Arbeidsgiveravgift	0	60 142
112000	Diverse forbruksmateriell, råvarer og tjenester	20 195 000	257 000
116000	Kjøre- og diettgodtgjørelse	0	50 000
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	0	3 700 000
127010	Internkjøp av tjenester	1 762 000	17 450 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	0	989 250
	Sum utgifter	21 957 000	22 932 929
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	0	-989 250
175000	Refusjon fra kommuner	-11 355 000	-11 355 000
	Sum inntekter	-11 355 000	-12 344 250
	Netto Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	10 602 000	10 588 679
265	Kommunalt disponerte boliger		
	Sum utgifter	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto Kommunalt disponerte boliger	0	0
	Netto Østre agder øyeblikkelig hjelp-tilbud	10 602 000	10 602 000
1207004	Østre agder øyeblikkelig hjelp - prosjekt		
233	Annet forebyggende helsearbeid		
	Sum utgifter	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto Annet forebyggende helsearbeid	0	0
256	Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene		
112000	Diverse forbruksmateriell, råvarer og tjenester	2 602 000	0

	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018
121000	Kjøp av transportmidler	100 000	0
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	500 000	200 000
127010	Internkjøp av tjenester	1 060 000	0
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	0	50 000
	Sum utgifter	4 262 000	250 000
169002	Internsalg	-1 762 000	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	0	-50 000
195000	Bruk av bundne driftsfond	-2 500 000	-200 000
	Sum inntekter	-4 262 000	-250 000
	Netto Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	0	0
	Netto Østre agder øyeblikkelig hjelp - prosjekt	0	0
1207005	Østre agder alternativ til vold		
233	Annet forebyggende helsearbeid		
137000	Kjøp fra andre (private)	636 000	651 000
	Sum utgifter	636 000	651 000
175000	Refusjon fra kommuner	-326 000	-333 000
	Sum inntekter	-326 000	-333 000
	Netto Annet forebyggende helsearbeid	310 000	318 000
	Netto Østre agder alternativ til vold	310 000	318 000
1207006	Østre agder felles veilys		
190	Interne serviceenheter		
	Sum utgifter	0	0
	Netto Interne serviceenheter	0	0
290	Interkommunale samarbeid		
	Sum utgifter	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto Interkommunale samarbeid	0	0
332	Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering		
101000	Fast lønn	615 000	604 146
109003	Arb.givers andel AKP - pensjon	73 000	75 794
109900	Arbeidsgiveravgift	94 000	95 872
110000	Kontormateriell	6 000	6 000
111501	Matvarer til bevertning	5 000	5 000
112000	Diverse forbruksmaterieill, råvarer og tjenester	8 000	4 232
113000	Post bank og telefoni	6 000	6 000
115000	Opplæring, kurs	10 000	10 000
116000	Kjøre- og diettgodtgjørelse	34 000	34 000
119500	Avgifter, gebyrer og lisenser	14 000	10 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	10 000	4 058
149000	Reserverte bevilgninger/avsetninger (kun budsjett)	0	13 956
	Sum utgifter	875 000	869 058
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	-10 000	-4 058
175000	Refusjon fra kommuner	-406 000	-406 000
	Sum inntekter	-416 000	-410 058
	Netto Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering	459 000	459 000
	Netto Østre agder felles veilys	459 000	459 000

	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018
1207007	Østre agder e-helse og velferdsteknologi		
190	Interne serviceenheter		
	Sum utgifter	0	0
	Netto Interne serviceenheter	0	0
233	Annet forebyggende helsearbeid		
111501	Matvarer til bevertning	0	20 000
112000	Diverse forbruksmateriell, råvarer og tjenester	60 000	60 000
113000	Post bank og telefoni	10 000	10 000
115000	Opplæring, kurs	30 000	30 000
116000	Kjøre- og diettgodtgjørelse	50 000	50 000
120002	Datautstyr	0	8 000
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	720 000	900 000
127001	Konsulenttjenester	0	50 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	5 000	257 000
	Sum utgifter	875 000	1 385 000
169002	Internsalg	-50 000	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	-5 000	-257 000
175000	Refusjon fra kommuner	-141 000	-584 000
195000	Bruk av bundne driftsfond	-546 000	0
	Sum inntekter	-742 000	-841 000
	Netto Annet forebyggende helsearbeid	133 000	544 000
	Netto Østre agder e-helse og velferdsteknologi	133 000	544 000
1207008	Østre agder strategisk næringsplan		
290	Interkommunale samarbeid		
	Sum utgifter	0	0
169002	Internsalg	-200 000	-138 000
	Sum inntekter	-200 000	-138 000
	Netto Interkommunale samarbeid	-200 000	-138 000
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet		
101000	Fast lønn	637 000	0
103000	Lønn ekstrahjelp	0	314 676
109003	Arb.givers andel AKP - pensjon	69 000	39 478
109900	Arbeidsgiveravgift	100 000	49 936
110000	Kontormateriell	15 000	10 000
111501	Matvarer til bevertning	20 000	20 000
112000	Diverse forbruksmateriell, råvarer og tjenester	256 000	100 000
113000	Post bank og telefoni	6 000	3 000
117000	Transportutgifter, drift av egne og leide transportmidler	74 000	37 000
119500	Avgifter, gebyrer og lisenser	11 000	5 063
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	0	37 500
149000	Reserverte bevilgninger/avsetninger (kun budsjett)	0	6 847
	Sum utgifter	1 188 000	623 500
170000	Refusjon fra staten	-750 000	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	0	-37 500
195000	Bruk av bundne driftsfond	-238 000	-448 000
	Sum inntekter	-988 000	-485 500
	Netto Tilrettelegging og bistand for næringslivet	200 000	138 000

	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018
	Netto Østre agder strategisk næringsplan	0	0
1207009	Østre Agder felles fysioterapi		
241	Diagnose behandling og rehabilitering		
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	0	430 000
127010	Internkjøp av tjenester	0	430 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	0	107 500
	Sum utgifter	0	967 500
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	0	-107 500
185000	Overføring fra kommuner	0	-423 000
	Sum inntekter	0	-530 500
	Netto Diagnose behandling og rehabilitering	0	437 000
	Netto Østre Agder felles fysioterapi	0	437 000
1207010	Østre Agder FOU - helse		
233	Annet forebyggende helsearbeid		
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	0	306 000
127010	Internkjøp av tjenester	0	277 000
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon	0	76 500
	Sum utgifter	0	659 500
172900	Kompensasjon for merverdiavgift	0	-76 500
195000	Bruk av bundne driftsfond	0	-583 000
	Sum inntekter	0	-659 500
	Netto Annet forebyggende helsearbeid	0	0
	Netto Østre Agder FOU - helse	0	0
	Netto	12 819 000	13 945 000

Utfyllende noter til budsjettforslaget for Østre Agder 2018

Ansvar	Formål	Art	Konto	Forklaring
1207001	Sekretariat	190	149000	Reservert beløp knyttet til etablering av felles nærings-satsing – eventuell kostnad for Arendal kommune 2.halvår
1207001	Sekretariat	290	111501	Dekker kostnader til felles formannskap og styremøter
1207001	Sekretariat	290	11200	Benyttes til alle utgifter som lønnsøkning i løpet av året osv. Alle slike utgifter må Østre Agder håndtere innenfor rammen av vedtatt budsjett.
1207001	Sekretariat	290	127001	Kjøp av ekstern bistand ved kjøp av utredninger for eksempel lokalisering av jernbanestasjon og lignende som det oppstår behov for i løpet av året
1207002	Samhandlingsreform	290	11200	Kjøp av ekstern bistand ved kjøp av utredninger for eksempel KØH psykisk helse og rus
1207002	Samhandlingsreform	290	127000	
1207003	KØH sengetilbud	256	127000	30% overlege KØH
1207003	KØH sengetilbud	256	127000	Betaling for sengeplasser ved Fevikun
1207003	KØH sengetilbud	256	127010	Internoverføring for sengeplasser ved KØH Myratunet
1207004	KØH prosjekt	256		KØH prosjekt kun finansiert med fond
1207005	ATV	233		Justert til faktisk utgiftsnivå
1207006	Veilys	332		Videreført uendret
1207007	Ehelse	233		Helårseffekt av samarbeid vedrørende velferdsteknologi
1207008	Strategisk næringsplan	325		Videreføring av prosjektperioden fram til 30/6. Budsjettendring hvis samarbeid om nærings- og samfunnsutvikling videreføres.
1207009	Felles fysioterapi spesialisthjemler	241		Helårseffekt av en avtale + halvårseffekt av to avtaler
1207010	FOU helse	233		Kompensasjon til Tvedestrand og Arendal vedrørende to PHD-prosjekt – fondsbasert

Avvikling av bufferfondet til konsesjonskraftfondet i Aust Agder fylkeskommune. Prioriteringer fra Østre Agder.

Fra: Næringsnettverket i Østre Agder
Til: Styret i Østre Agder

1. Bakgrunn

Fylkestinget i Aust-Agder gjorde følgende vedtak i april i år:

Bufferfond for konsesjonskraftinntekter avvikles, og midlene fra fondet tas ut med 1/3 i henholdsvis 2017, 18 og 19. Fylkesrådmannen bes komme tilbake med en sak om hvordan disse midlene kan brukes på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Fylkesrådmannen vil fremme en sak om dette til fylkestinget i desember.

Det er mange ulike aktører som vurderer å spille inn prosjekter i denne sammenheng. Næringsnettverket i Østre Agder har vurdert det dit hen at for å sikre gode prosjekter i vår region bør vi prioritere noen få prosjekter som alle kommunene kan stille seg bak. Bufferfondet er etter det vi erfarer nå på ca. 40 mill. kr og det er mange gode tiltak som ønsker støtte.

2. Om prosessen

Næringsnettverket i Østre Agder diskuterte fondet i nettverksmøte første gang 30.08.2017. Det ble da vedtatt å jobbe for at kommunene i Østre Agder samler seg om en felles prioriteringsliste for å sikre at disse midlene går til best mulig tiltak. Til neste møte i næringsnettverket ble næringsmedarbeiderne i kommunene derfor enig om å utfordre hverandre til å vise frem gode tiltak/prosjekter med betydning for hele regionen.

På møte 27.09.17 ble alle forslagene presentert og gjennomgått, og nettverket utarbeidet en bruttoliste over gode tiltak. Prosjektene ble sorterte i fem kategorier:

- Vei- og infrastruktur
- Økt kapasitet på direkte næringsarbeid
- Kompetanseheving
- Reiselivssatsinger
- Konkrete regionale utviklingsprosjekter

Se vedlegg for fullstendig oversikt over prosjektene på denne bruttolisten.

Den samlede bruttolisten ble tatt med til en videre dialog og diskusjon med administrativ ledelse i Aust Agder fylkeskommunen. På møte i næringsnettverket 18.10.17 gjennomgikk næringsmedarbeiderne igjen listen, og basert på egne vurderinger samt fylkeskommunens anbefalinger endte man opp med en prioritert liste over de mest aktuelle prosjektene.

3. Vurdering av prosjektene

Det årlige utbytte fra konsesjonskraftinntektene har egne retningslinjer. Disse kommer administrasjonen i fylkeskommunen til å legge til grunn i sin saksfremstilling for avviklingen av

fondet¹. Retningslinjene er vide og de fleste prosjekter kan fanges opp av disse. Selv om dette er kriterier som legges til grunn for nåværende disponering av konsesjonskraftinntektene er det etter det vi forstår også mulig for fylkespolitikkerne å avvike fra disse kriteriene; spesielt nå som ordningen er under avvikling/omstilling som følge av sammenslåing til ett Agder (Vest-Agder har ikke tilsvarende ordning).

Fylkeskommunen støtter også mange ulike prosjekter gjennom ulike typer midler. Mange av prosjektene vi har i vår liste vil det derfor være aktuelt å kanalisere til andre virkemidler. Her kan det bl.a. nevnes at fylkeskommunen har 2,8 millioner i udisponerte midler som kom i forbindelse med stortingets budsjettbehandling for 2017. Disse midlene skal gå til tiltak i distriktene, og det er særlig en aktuell pott for støtte til prosjekter i «østregionen». Fra fylkesutvalgets sak 16/10383 endringer i budsjettet for 2017, saksfremlegg punkt 4.2 vises det til at midlene skal gå til: «...Distrikts- og regionalpolitikk som tydeliggjør den geografiske målrettingen av budsjettmidlene, med et hovedmål for distriktsrettet innsats og ett for regional utvikling. Målene legger vekt på økonomisk omstillingsevne og skal benyttes til bedrifts og næringsrettede tiltak.»

3.1 Prosjekter fra bruttolisten som ikke prioriteres

Først og fremst er det en del av prosjektene fra bruttolisten næringsnettverket samlet har vurdert at er mer relevant å se i sammenheng med de nevnte distriktsrettede midlene. Dette gjelder styrking av Sørlandsporten Næringshage, omfanget på regionale næringsfond, og prosjekter knytte til etter- og videreutdanning i næringslivet.

I tillegg er det noen av prosjektene som har kommet opp på listen næringsnettverket har vurdert som mindre aktuelle fordi fylkeskommunen har uttrykt at disse prosjektene bør fremmes gjennom andre kanaler. Dette gjelder videreutvikling av Risør VGS og utvikling av vitensenteret, samt et strategisk arbeid knyttet til fremtidens kollektivtrafikk i distriktene som inngår som en del av den langsiktige strategiplanen til Agder kollektivtrafikk (AKT).

Når det gjelder sykkelveg langs Telemarksvegen har næringsnettverket, etter innspill fra fylkeskommunen, vurdert at ikke har stor nok regional betydning til å frontes i denne sammenheng. Når det gjelder utbedring av veien fra Flaten til Bøylefoss til landbruksvei kl. II-standard, har fylkeskommunen spilt inn at de nå vil prioritere utbedring av adkomst til Åmli langs fv. 415. Næringsnettverket vurderer det derfor som lite aktuelt å gå videre med dette prosjektet på nåværende tidspunkt.

Næringsnettverket har også diskutert å foreslå at noe av midlene fra bufferfondet skulle overføres til et eget reiselivsfond. Fylkeskommunen har gitt innspill på at de allerede bruker store midler til reiselivet gjennom blant annet USUS. I tillegg kan det etter nærmere gjennomgang være rimelig å anta at en fond for underskuddsgarantier som opprinnelig var foreslått kan være ulovlig.

3.2 Prosjekter fra bruttolisten som bør prioriteres

Næringsnettverket i Østre Agder mener følgende prosjekter bør prioriteres ved avvikling av bufferfondet for konsesjonskraft (ca kostnader i parentes):

- I4helse (10 mill)
- Raet nasjonalpark (13 mill)
- Planlegging fv 416 - Risørveien (10 mill)
- Forprosjekt Jordøya/ Biozinetablering (0,5 mill)

¹ Se vedlegg

I tillegg mener næringsnettverket følgende tiltak er viktig:

- Planlegge fv 415 (4 mill)
- Vegårshei ski- og aktivitetssenter (VSA) (4 mill)
- Utbedring av til Gullknapp (10 mill)

De fleste prosjektene på denne listen er beskrevet i egne prosjektbeskrivelser eller notater som ligger vedlagt. Her gis det en kort beskrivelse av prosjektene.

I4helse

Ved behandling av økonomiplan 2017-2020, budsjett 2017 og regionale utviklingsprosjekter 2017 vedtok fylkestinget følgende: «Fylkestinget ser svært positivt på UiAs satsing innen helse- og velferdsteknologi, og ber om en vurdering av hvordan fylkeskommunen kan bidra videre innenfor dette feltet.» Søkningen fra i4helse kan være et godt direkte svar på dette.

UiA har sammen med Grimstad kommune, i dialog med JBU (eiendomseier) og andre aktører, i lengre tid arbeidet med planer om å etablere både et regionalt og nasjonalt senter for innovasjon og tjenesteutvikling innenfor helse og omsorgstjenester på campus Grimstad. Målet er å skape et miljø hvor offentlige og private virksomheter, forskere og brukere sammen skaper nye, innovative og fremtidsrettede løsninger, med mål om å oppnå en sterk posisjon nasjonalt og internasjonalt.

Det er et mål at I4Helse skal bli et knutepunkt for innovasjon som skal bidra til økonomisk utvikling og innovasjon i både privat og offentlig sektor. For å lykkes med dette må I4Helse bidra til økt kommersialisering av forskningsresultater, bidra til lærende, utviklende og raskere endringsprosesser i helsetjenestene, samt bedre kvalitet i produkter og raskere implementering av løsninger. Ut fra denne ambisjonen er det viktig å bidra til at flere kommersielle aktører innen velferdsteknologi etablerer seg på campus Grimstad eller i Aust-Agder for øvrig.

Det som gjenstår som hinder for bygging og etablering av I4Helse er finansiering av det utstyret som det er behov for til utrustning av de laboratoriene/testsentre som planlegges i bygget.

Raet nasjonalpark

Raet nasjonalpark ble opprettet 16.12.2016. De tre nasjonalparkkommunene Grimstad, Arendal og Tvedestrand har siden sommeren 2016 samarbeidet om utvikling av et felles nasjonalparksenter og tre velkomstsentre/besøksentre. En sentral målsetning med selve senteret er at det skal fremme aktiviteter i nasjonalparken, gjennom bærekraftige opplevelser og tilbud. Nasjonalparken skal utvikles til å bli en merkevare som trekker nye grupper av besøkende til regionen, ikke bare til de tre nasjonalpark-kommunene. Det skal iverksettes en lang rekke tiltak for å skape tilgjengelighet på utstyr og andre fasiliteter, for at mange skal få oppleve nasjonalparkens fantastiske natur. Det er i tillegg til nasjonalparksenteret på Hove planlagt tre besøksentre, som tematisk vil utfylle hverandre. Ett i Tvedestrand, ett i Arendal og ett i Grimstad. Vitensenteret Sørlandet vil være sentral i utviklingen av nasjonalparksenteret.

Av de omsøkte midlene skal 10 millioner gå til utvikling og etablering av nasjonalparksenteret, og en million til hver av de tre besøksentrene.

Planlegging av fv. 416 – Risørveien

Risør by har hatt samme innbyggertall siden 60-tallet. For regionen er det viktig med har sterke bysentrum i utvikling, og da må vi ta et krafttak for å sikre videre utvikling i Risør by. Utbedring av Risørveien vil ha stor betydning for utvikling av kommunens attraktivitet, for Risør sentrum og tettstedene langs veien. I denne omgang søkes det om midler til å utarbeide en helhetlig plan for ny/utbedret vei fra Vinterkjær til Risør sentrum.

Med videre utbygging av ny e-18 fra Tvedestrand til Dørdal kan man ved en ferdig planlagt vei posisjonere seg for at prosjektet skal bli del av en større statlig investering. Ved en videre utbygging av e-18 er det også viktig at regionen maksimere verdiskapningseffekten ved å sikre at Risør i enda større grad kobles på et felles bo- og arbeidsmarked.

Forprosjekt Jordøya/ Biozinetablering

Biozin AS planlegger etablering av et anlegg for produksjon av fornybart biodrivstoff på Jordøya i en helt ny teknologisk produksjonsprosess. Anlegget kan bli det første i verden på denne teknologien der trevirke i en prosess omgjøres til biodrivstoff og fornybart biologisk kull.

Det planlegges et råstofforbruk på 700 000 m³ trevirke som vil gi 120 000 m³ biozin og 35 000 tonn biologisk kull. Biozin skal senere raffineres til biobensin og biodiesel. Produksjonsanlegget planlegges som nabo til sagbruket Bergene Holm Nidarå, et av Nordens mest moderne og effektive sagbruk. To slike teknologiske bedrifter bør kunne gi store muligheter for annen næringsvirksomhet. Begge bedriftene er helt i front i bruk av ny og avansert teknologi i sin produksjon. Dette, i tillegg til det relativt store volum av biologisk råstoff som er innom området, bør kunne gi spennende muligheter for forskning på både råstoff, produkter og produksjonsprosesser.

Et forprosjekt vil ha som mål å identifisere mulige slike næringsmessige og forskningsmessige muligheter. En prosjektgruppe bør sammensettes av aktører fra relevant næringsliv, forskningsmiljøer (UiA) og offentlig næringsapparat. I forslaget til budsjettsum forutsettes det at prosjektgruppens medlemmers lønnskostnader dekkes av deres egne organisasjoner.

Fv. 415 – Storbrua– Fianesvingen

Det foreligger et forprosjekt for opprusting av fv 415 Storbrua-xE18 Fiansvingen. I Fylkestingets behandling av Fylkesvegplan 2017-2024 kom det i møtet et forslag på å framskynde fv 415 med 2 mill. i 2019, 3 mill. i 2020, 30 mill. i 2021 og 15 mill. i 2022. (de 2 første årene til planlegging og grunnkjøp). Hele forprosjektet har forslag på utbedringer av stigningsforhold og kurvatur i 4 adskilte etapper/delstrekninger. Videre er det foreslått at første etappe er fra Storbrua og stigningen herfra mot Nelaugveien. Det kan være et poeng at de bilene som i dag ikke kommer opp stigningen fra Storbrua og som ofte stenger veien vinterstid, vil med ny trase fint komme opp denne første etappen. Men de vil da trolig skape minst like store problemer når de da skal ned Songdalskleivene (ned mot Vegarheim). Utbedring av denne strekningen er det i vedtatt Fylkesvegplan ikke sagt noe tidspunkt for, slik handlingsplanen ligger er det etter 2026. Forutsatt en etablering av Biozin kan dette få meget uheldig trafikale konsekvenser.

VSA

Vegårshei ski- og aktivitetssenter AS (VSA) har i lang tid arbeidet med et utviklingsprosjekt som i hovedsak innebærer å etablere Sørlandet hoppcenter, men som også forsterker og utvikler mange andre aktivitetselementer knyttet til helårsbruk. Anlegget vil framstå som kompakt og innholdsrikt, med korte avstander mellom de ulike elementene. Norges Skiforbund (NSF) og VSA har et tett samarbeid om prosjektet, og har et felles mål om et attraktivt, regionalt anlegg for allsidig aktivitet for alle.

Planene for nye VSA treffer meget godt de føringene som ligger i NSF's Skipolitiske dokument, slik at NSF har utpekt anlegget på Vegårshei som eksempelanlegg. Det er meget viktig at anlegget framstår som snøsikkert.

NSF har dermed utfordret VSA til en større satsing på snøproduksjon, og det er inngått en samarbeidsavtale med sikte på å utarbeide en «Masterplan for snø». Dersom tiltakene i denne

gjennomføres, sikres en lengre vinterbruks sesong i sentrale deler av anlegget. Snøsikkerhet gjennom kunstig produksjon vil bli en vesentlig suksessfaktor i framtiden. Kostnadene til den utvidede satsingen på snøproduksjon ligger ikke inne i det opprinnelige kostnadsoverslaget for anlegget, og det er disse ekstrakostnadene det søkes om midler fra bufferfondet til (kr. 4 mill).

Vei til Gullknapp

I utgangspunktet bør fylkeskommunen finansiere fylkesveier. Froland er invitert til spleiselag, men har i utgangspunktet ikke ansvar for å finansiere fylkesveger. Likevel er Froland positive.

Vei til Gullknapp er viktig for hele regionen, men er kontroversiell i Vest-Agder vs. Kjevik. Veien er estimert til 80 mill, 10 mill av bufferfondet til ny vei til Gullknapp kan redusere finansieringsbehovet tilsvarende, noe som kan bidra til at veien kan bli realisert raskere og dermed sikre Gullknapp en god start. Vi vil også peke på Arendals fossekompanis planer for å etablere Grønt datasenter på Gullknapp, i nærheten av flyplassen på betydelig areal som er ferdig regulert i Froland kommune, noe som aktualiserer ny veiløsning ytterligere.

Ny veitrase er under regulering i samarbeid mellom Froland og Arendal kommuner. Arbeidet beregnes slutført innen utløpet av 2018 mht. trasevalg.

4. Forslag til vedtak

For å sikre størst mulig gjennomslag i den videre prosessen er det viktig at regionens politikere står samlet om en felles prioriteringsliste, og fronter denne i en videre prosess mot politisk og administrativ ledelse i Aust Agder fylkeskommune. Næringsnettverket anbefaler styret å vedta følgende:

Styret i Østre Agder viser til fylkestingets vedtak om avvikling av bufferfondet for konsesjonskraftmidler. Styret i Østre Agder mener følgende prosjekter er viktig og riktig bruk av disse midlene:

- I4helse
- Raet nasjonalpark
- Planlegging fv 416 - Risørveien
- Forprosjekt Jordøya/ Biozinetablering

I tillegg mener styret følgende prosjekter er viktig:

- Planlegge fv 415
- Vegårshei ski- og aktivitetssenter (VSA)
- Utbedring av vei til Gullknapp

5. Vedlegg

- Aust Agder fylkeskommunens retningslinjer for bruk av konsesjonskraftmidler.
- Prosjektbeskrivelse utvalgte prosjekt:
 - o I4helse
 - o Raet nasjonalpark
 - o Planlegging av Risørvei (fv.416)
 - o Forprosjekt Jordøya (kort prosjektbeskrivelse)

- Utbedring av fv. 415 (Handlingsprogram for fylkesveger 2017, Utdrag Fylkestingets protokoll – Vedtak i sak Fylkesvegplan, Fylkestingsak for behandling av Forprosjektet Opprusting av fv 415)
- Vegårshei ski- og aktivitetssenter - VSA (Prosjektbeskrivelse og NFS' samarbeidsavtale med VSA)
- Vei til Gullknapp (Presentasjon av næringsarealer + alternative trasser, sep 17)
- Oppsummering av forslag – næringsnettverket bruttoliste over aktuelle prosjekter

Vedlegg – Vedtekter for Østre Agder regionråd:

§1 Deltakelse

Deltakere i Østre Agder regionråd er kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli. Samarbeidet er organisert med hjemmel i §27 i kommuneloven, og er registrert i Brønnøysundregisteret med eget bedriftsnummer (914 861 780).

§2 Formål

Østre Agder regionråd er samarbeidsforum for kommunene i regionen.

Regionrådet skal:

- bidra til en felles bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling som sikrer vekst i folketall og arbeidsplasser i hele Østre Agder.
- samordne regionens og kommunenes interesser overfor fylket, staten og andre organer på region-, fylkes- og/eller riksplan.
- arbeide for å styrke regionens infrastruktur
- arbeide for at regionen velges som lokaliseringssted for offentlige og private virksomheter.
- bidra til utredning av, og til å forberede etablering av samarbeidsløsninger for to eller flere kommuner knyttet til områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon der kommunene finner det formålstjenlig.
- iverksette prosjekter med sikte på å øke kompetansen i regionens kommuner og utvikle løsninger knyttet til levering av kommunale tjenester.

Regionrådet kan:

- forestå utredninger for kommunene i samarbeidet når styret anmoder om at det blir gjort.
- fatte vedtak knyttet til den løpende drift innenfor rammen av innbetalt kontingent, fastsatte bidrag til enkeltaktiviteter, samt for tilskuddsmidler samarbeidet mottar på vegne av kommunene.
- være representant for de andre medlemskommunene i planlegging og utbyggingsprosjekt for interkommunale tjenester med vertskommuneløsning.

Østre Agder kan ikke forplikte den enkelte kommune utover dette uten etter særskilt vedtak i den enkelte kommune.

§3 Organisering

Kommunestyret/bystyret oppnevner medlemmer og varamedlemmer til styret i Østre Agder regionråd:

- Arendal kommune velger 2 medlemmer og 2 personlige varamedlemmer
- Risør kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
- Tvedestrand kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
- Froland kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
- Gjerstad kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem

Vegårshei kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
Åmli kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
Grimstad kommune velger 1 medlem og 1 personlig varamedlem
Ordfører skal velges til styret i Østre Agder.

Valget skjer straks kommunestyrene/bystyrene konstituerer seg etter kommunevalget og gjelder for valgperioden. Styret skal ha leder og nestleder og det konstituerer seg selv. Leder er ansvarlig for å innkalle til minimum 4 møter pr kalenderår. Styreleder og styrenestleder har en funksjonstid på to år.

Styreleder er ansvarlig for godkjenning av saksliste til styremøtene.

Styret gir sine råd og fatter sine vedtak med alminnelig flertall.

Styret er ansvarlig for å arrangere årlige samlinger for folkevalgte i de deltakende kommuner.

Fylkesordfører med fylkesvaraordfører som stedfortreder gis møte- og talerett i styremøtene.

I samarbeidet skal det være et rådmannsutvalg der rådmennene i alle deltagende kommuner er representert. Rådmannsutvalget har som mandat:

- forberede og innstille i saker som skal til styret
- oppnevne administrative grupper til støtte for interkommunalt samarbeid og gi dem mandat for deres arbeid
- ta initiativ overfor styret i saker som krever, eller etter rådmennenes oppfatning vil ha fordel av interkommunal løsning
- arbeide sammen om saker og problemstillinger innenfor rammen av det som er omfattet av rådmannsmyndigheten i den enkelte kommune
- etablere hensiktsmessige styringslinjer i samarbeidet

Rådmannsutvalgets medlemmer har møte, tale og forslagsrett på styrets møter. Det skal velges en leder for rådmannsutvalget for to år.

§4 Sekretariat

Østre Agder regionråd skal ha et sekretariat organisert etter vertskommunemodellen, men sekretariatsleder skal ha styret i Østre Agder og rådmannsutvalget som sine oppdragsgivere.

Medarbeidere som arbeider for Østre Agder skal formelt være ansatt i en av de deltakende kommuner etter vertskommuneprinsippet. Østre Agder kan gjennom skriftlig avtale frikjøpe fagmedarbeidere i medlemskommunene til prosjektledelse og utredningsoppdrag når kommunen gir tillatelse til dette.

Sekretariatet er ansvarlig for:

- Å sammen med styrets medlemmer holde de folkevalgte i deltagende kommuner informert om virksomheten i regionrådet.
- At alle kommuner i samarbeidet blir likeverdig behandlet, og at sekretariatet er en felles ressurs for medlemskommunene

- Å bistå rådmannsutvalget og administrative grupper under forberedelser av saker
- Å forberede et budsjettseminar for rådmannsutvalget der premissene for budsjett og handlingsprogram for interkommunale samarbeid fastsettes.
- Utarbeide årsberetning for virksomheten og levere regnskap
- At anbefalinger fra styret overfor kommunene oversendes kommunene med felles saksgrunnlag. Rådmannen i den enkelte vurderer hvordan saken fremmes.
- Forskriftsmessig arkivering for virksomheten

§5 Finansiering

Sekretariatet i regionrådet finansieres gjennom kontingent fra de deltakende kommunene basert på innbyggertallet pr.31.12 året før. Styret fastsetter senest i juni kommende års kontingent.

Styret kan søke om eksterne bidrag til enkeltprosjekt på vegne av de deltakende kommuner.

Styret i Østre Agder er ansvarlig for å fremme forslag til betalingsmodeller for finansiering av interkommunale tjenester eller aktiviteter overfor deltakende kommuner.

Felles prosjekt som krever kommunale bidrag ut over kontingent må bygge på gyldige vedtak i de kommuner som skal delta. Vedtak om igangsetting er først gyldig når slike vedtak foreligger.

Regionrådet har ikke anledning til å påta seg økonomiske forpliktelser i form av lån eller garantier.

Sekretariatets forvaltning av Østre Agder regionråds økonomi skal bygge på Reglement for økonomihåndtering i Østre Agder, som fastsettes av styret. Kommunerevisjonen forestår revisjon av virksomheten.

§6 Innmelding, oppløsning og utmelding

Utvidelse av Østre Agder krever vedtektsendring.

Dersom en kommune ønsker å gå ut av Østre Agder må kommunestyret/ bystyrets vedtak være sekretariatet i hende innen 31.mai før årsskiftet oppsigelsen gjelder fra.

Ved oppløsning av Østre Agder hefter medlemmene med en prosentvis andel tilsvarende deres innbetaling. Tilsvarende har de rette på eiendeler oppbygd gjennom samarbeidet ut fra samme nøkkel.

§7 Stadfesting av vedtektene og endring i disse

Forslaget til vedtekter for Østre Agder er gyldig når samtlige bystyret/ kommunestyret har fattet vedtak.

Styret for Østre Agder fremmer forslag til endringer i vedtektene. Endringsforslag sendes kommunene. Minimum 3/4 av de deltakende kommuner må godkjenne vedtektsendringen før forslaget er gyldig.

Notat av 13.10.2017

Grunnlag for drøfting av finansieringsmodeller for Østre Agders interkommunale tjenester og samarbeid

Innhold

Innledning	2
1. Anbefaling	3
2. Finansieringsmodeller	5
2.1 Hovedmodell.....	5
2.2 Alternativ modell	7
2.2.1 Kontingentmodell	7
2.2.2 Bruksmodell	8
2.2.3 Kombinasjonsløsning.....	8
3. Konsekvensvurdering av endret finansieringsmodell	10
3.1 Hovedmodell – finansieringseffekter.....	10
3.1.1 Hovedmodell - Arendal kommunale legevakt.....	10
3.1.2 Hovedmodell –Østre Agder krisesenter.....	11
3.1.3 Hovedmodell – Oppfølging av Samhandlingsreformen	11
3.1.4 Hovedmodell felles Ehelsekoordinator	12
3.2 Alternativ modell – finansieringseffekter	13
3.2.1 Kontingent.....	13
3.2.2 Kombinasjonsmodell ATV – Alternativ til vold	14
3.2.3 Kombinasjonsmodell Østre Agder KØH	14
3.2.4 Alternativmodell - bruk	16
4. Estimering av effekter for medlemskommunene.....	17
Vedlegg 1 Dagens finansieringsløsninger for interkommunale virksomheter	19
Vedlegg 2 Grunnlagsdata for fordeling av utgifter for KØH	20

Innledning

Bakgrunnen for den foreliggende utredningen er den pågående evalueringsprosess av samarbeidet i Østre Agder. I evalueringsprosessen har bystyret i Arendal anmodet om at nye finansieringsmodeller for interkommunale tjenester utredes.

Rådmannsgruppen i Østre Agder nedsatt i sitt møte 16.august 2017 en arbeidsgruppe for å utrede dette.

Arbeidsgruppen har bestått av:

Assisterende rådmann Øyvind Johannesen - Tvedestrand kommune
Kommunalsjef Bente Rist - Arendal kommune
Økonomisjef Vidar Kyrдалen - Åmli kommune

Sekretariatsleder Ole Jørgen Etholm har vært sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppens mandat er å framlegge forslag til framtidige finansieringsmodeller for ulike interkommunale samarbeid og å utrede konsekvenser av ulike modeller. Foreløpig holdes Østre Agder brannvesen utenfor utredningen da rådmennene ønsket å avvete Risiko og sårbarhetsanalysen for tjenesten som er under utarbeidelse. Den ønsker rådmennene å ha som underlag for ny kostnadsfordeling.

Avstander

Med bakgrunn i at en i utredning tillegger avstand til tjenestetilbud vekt viser tabell 1 en oversikt over avstand mellom Arendal der de fleste tilbud er lokalisert og deltakere i ulike samarbeid.

Tabell 1 Avstand Arendal til kommunesentre i samarbeidskommuner

Til	Avstand km	Kjøretid (NAF)
Fyresdal	135	2t 08min
Nissedal(Treungen)	94	1t 26min
Åmli	61	1t 02min
Gjerstad (Øvre)	59	0t 57min
Risør	51	0t 54min
Vegårshei	40	0t 43min
Grimstad	22	0t 22min
Osedalen	13	0t 18min

1. Anbefaling

Arbeidsgruppen starter rapporten med anbefalinger for valg av finansieringsmodell før det argumenteres for valgte modeller. Videre redegjør notatet for økonomiske effekter av å benytte de anbefalte modellene.

Arbeidsgruppen er enige om å definere en hovedmodell og en alternativmodell for å oppnå en mer rettferdig fordeling av utgiftene.

Arbeidsgruppen tilrår en **Hovedmodell** som bygger på en finansieringsløsning med en fast prosentvis andel fordelt likt på deltakende kommuner og en differensiert del basert på folketall.

Derneft anbefaler arbeidsgruppen en **Alternativ modell** som inneholder tre varianter:

- Kontingent (innbyggertall)
- Kombinasjonsløsning
- Betaling for bruk av tjenesten (bruksmodell)

For noen typer tjenester vil hovedmodellen etter arbeidsgruppen sitt syn ikke fange opp reelle kriterier det er relevant å basere finansieringen av tjenestetilbudet på.

Arbeidsgruppens forslag for valg av finansieringsløsning for de interkommunale virksomhetene framgår av tabell 2 på side 4.

Arbeidsgruppen anbefaler at alle nye samarbeid finansieres i henhold til hovedmodell eller alternativmodell.

Det anbefales at valgte finansieringsmodeller evalueres etter tre år.

Flertallet på to (Johannesen og Kyrдалen) anbefaler at forslaget til finansieringsmodell gjøres gjeldende fra 1/1-2019 mens mindretallet (Rist) anbefaler at betalingsmodellen gjøres gjeldende fra 1/1-2018.

Tabell 2 Valg av finansieringsløsning

Virksomhet	Anbefalt løsning	Antall kommuner
Østre Agder krisesenter	Hovedmodell	8
Arendal kommunale legevakt	Hovedmodell	10
Østre Agder samarbeid om oppfølging av Samhandlingsreformen	Hovedmodell	8
Østre Agders felles Ehelsekoordinator	Hovedmodell	8
Østre Agders samarbeid om næringsutvikling	Anbefales hovedmodell	8
Østre Agders samarbeid innenfor skoleutvikling*	Hovedmodell	8
Felles ansvar for driftstilskudd til spesialist fysioterapihjerner	Hovedmodell	5/6
Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning	Hovedmodell	8
Østre Agder sekretariatsledelse	Alternativ modell - kontingent	8
Planlegging, drift og utvikling av veilysanlegg	Alternativ modell – betaling for bruk	8
Anskaffelser og driftsoppgaver ved bruk av velferdsteknologiske løsninger	Alternativ modell – betaling for bruk	8
Felles ikt-utvikling og drift	Alternativ modell – betaling for bruk	8
Krematorium	Alternativ modell – betaling for bruk	7
KØH (kommunal øyeblikkelig døgnhjelp)	Alternativ modell – Kombinasjonsløsning	9
ATV (Alternativ til vold)	Alternativ modell – Kombinasjonsmodell	8
Østre Agder brannvesen	Anbefaler Alternativmodell – Kombinasjonsmodell	7/8

* Så lenge sekretariatsleder fungerer som sekretær for utvalget så dekker kontingenten kostnadene.

2. Finansieringsmodeller

Arbeidsgruppen tilrår at en velger en hovedmodell for finansiering av interkommunale samarbeid, supplert med en alternativ modell. Den alternative modellen har tre varianter.

2.1 Hovedmodell

Arbeidsgruppen tilrår at en som hovedregel bygger på en finansieringsløsning med en fast andel fordelt likt på deltakende kommuner og en differensiert del basert på folketall.

Arbeidsgruppen har også drøftet inntektsdifferensieringen mellom små og store kommuner knyttet til nivået på frie inntekter, men anbefaler ikke dette som en faktor i modellen. Dette innebærer gjennomgående at små kommuner har en større samlet inntekt pr innbygger enn store kommuner. Dette er en kompensasjon for at det gjennomgående er mer kostbart å levere offentlige tjenestene i små kommuner. Ved at en fast andel fordeles likt mellom kommunene reduseres denne effekten. Når kommunene i fellesskap skaper en tjeneste gjennom en interkommunal løsning så bør denne effekten fanges opp av utgiftsfordelingen i samarbeidet.

Gjennom bruk av hovedmodellen anbefaler arbeidsgruppen at en går inn på nye kriterier for fordeling av utgifter mellom samarbeidspartene. Derfor redegjør notatets kapittel 3 for økonomiske effekter for den enkelte tjeneste der dette avviker fra dagens ordning, med regneeksempler for hvordan dette vil slå ut. Detaljene for beregningen ligger i et eget regneark som følger som særskilt vedlegg til arbeidsgruppens notat. Der redegjør arbeidsgruppen for effektene av å legge den faste andelen som fordeles likt på ulike nivå.

I kapittel 4 gjør arbeidsgruppen rede for samlede effekter ved valgte løsninger for den enkelte kommune i samarbeidet. Med bakgrunn i at KØH-finansieringen er knyttet til mange ulike forutsetninger så holdes denne utenfor oppsummeringen

Arbeidsgruppen begrunner sitt valg av hovedmodell med at alle kommuner i fellesskap må være med å bære byrden for at lovpålagte tjenester skal kunne leveres. Deltakerne får tilgang til felles økt kompetanse, kapasitet og beredskap som det er naturlig at alle deltakere betaler en grunnpris for.

Arbeidsgruppen er delt i et flertall på to og et mindretall på en i forhold til hvilket prosentnivå den like delen i finansieringen skal ligge på. Flertallet (Kyrdalen og Johannesen) anbefaler 10%, mens mindretallet (Rist) anser 20% som et riktigere nivå.

Flertallet (Kyrdalen og Johannesen) legger følgende begrunnelse til grunn for sin anbefaling:

- 1. Med bakgrunn i at bruk av interkommunale tjenester normalt er størst blant innbygger nær tjenesten, så vil en fast andel på 10 % bedre gjenspeile dette forholdet.*
- 2. Det vil medføre for store omfordelingseffekter mellom de samarbeidende kommunene for de etablerte ordningene, dersom det blir valgt en større fastandel enn 10 %.*
- 3. Med den store forskjellen på størrelse i innbyggertall, med et spenn fra under 2000 til over 44000, så vil en for høy fastandel gi for store økonomiske belastninger for flere av kommunene.*
- 4. Ved sist etablert interkommunalt samarbeid innenfor barnevern i øst-regionen (5 kommuner), ble det etter lengre utredning funnet mest hensiktsmessig med en fastandel på 10 %.*
- 5. Det er viktig at ikke deltagerne i våre interkommunale tilbud fristes til å søke løsninger utenfor rammen av regionen.*

Mindretallet (Rist) legger følgende begrunnelse til grunn for sin anbefaling:

Ved etablering av et tilbud stilles det til rådighet kompetanse, kapital og tjenester. Når flere kommuner går sammen om å opprette et tilbud vil alle få en base med kompetanse og kapasitet som kan benyttes både som planlagte tjenester og i beredskap for tjenesten. Alternativet til et felles tilbud er at hver kommune oppretter sitt eget. For mindre kommuner vil det i de fleste tilfeller være svært kostbart å etablere en tilsvarende bredde som en kan oppnå når kommuner går sammen.

Med ulik innbyggermasse, antall, avstand, behov og prioriteringer blir bruken av tjenesten ulik. Dette er rimelig at får en stor uttelling i kostnadsfordelingen. Likevel må det vektlegges at det etableres fullverdige ordninger hvor alle deltakere har mulighet for høyere kompetanse og høyere kapasitet enn det som vil være mulig alene.

Arendal kommune som vertskommune på de fleste løsningene samt som den største kommunen ser det rimelig at alle er med på å dekke en viss andel som fast finansiering. Enkelte kommuner og samarbeid har lagt 50 % av kostnaden til grunn for lik kostnad pr deltaker. Arendal ser at dette vil være en for stor endring ift dagens praksis, og vil tilrå 20 %. Dersom deltakerkommunene mener at det er hensiktsmessig så kan det legges til grunn 10 % fast i 2018, med en opptrapping på 5 %-poeng i 2019 og 2020.

Arbeidsgruppen finner at betaling for bruk ikke er hensiktsmessig for samarbeid der et beredskapsmessige element er en vesentlig faktor for kostnadene knyttet til å yte et tilbudet.

Arbeidsgruppen mener at **Arendal kommunale legevakt** må ha en finansieringsordning basert på en fast andel og resten etter folketall. Bruken av tjenesten er utvilsomt størst blant innbyggere nær tjenesten, men samtidig vil utrykkinger over større avstander kreve mye ressurser. Tjenesten yter også bistand over telefon. Beredskapen er den kostnadsdrivende faktoren for tjenesten, og den må dimensjoneres for å kunne håndtere topper i høytider og ferier.

Arbeidsgruppen mener at **Østre Agder krisesenter** bør vurderes på samme måte og bruksdata her vil være lite hensiktsmessig fordi det er vanlig at brukere flyttes mellom fylker for å oppnå ønsket sikkerhet for beboeren og personale.

Felles spesialisthjemler innenfor fysioterapi foreslås basert på hovedmodellen. Erfaringene fra da en utredet tilbudet var at registrering av bruk, var krevende med manuell optelling av brukere. Det er derfor ikke hensiktsmessig å legge til et brukskriterium for dette tilbudet.

Ehelsekoordinator og **Samhandlingskoordinator** utgjør et samlet fagmiljø for deltakende kommuner og yter ikke tjenester til brukere. Det anbefales derfor å benytte hovedmodellen for finansiering.

Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning er en lovpålagt oppgave som kommunene er ansvarlig for å ivareta. Finansiering av ordningen kan baseres på hovedmodellen.

Hovedmodell benyttes for finansiering av:

- Arendal kommunale legevakt
- Østre Agder krisesenter
- Samarbeid om oppfølging av samhandlingsreform
- Felles koordinator for innsats rettet mot Ehelse og velferdsteknologi
- Driftstilskudd til spesialisthjemler innenfor fysioterapi
- Driftstilskudd til interkommunalt utvalg mot akuttforurensning

Hovedmodellen anbefales også for et eventuelt nærings samarbeid og for et utvidet samarbeid om skole dersom det blir aktuelt.

2.2 Alternativ modell

Arbeidsgruppen er opptatt av at den alternative modell skal fange opp de tilfeller der det er rimelig å legge vesentlig vekt på andre faktorer. Da kan en finne tilfeller der både kravet om at tjenesten skal finnes og hensynet til omfang på bruk bør tillegges vekt. I andre tilfeller kan bruk være et hensiktsmessig kriterium for utgiftsfordeling.

Det er arbeidsgruppens oppfatning at medlemskapet i et interkommunalt samarbeid bør betales likt. I noen tilfeller ligger det en likeverdighet i å velge likt nivå for alle.

I andre tilfeller er etableringen av et felles tilbud et felles ansvar, men bruk av tilbudet bør tillegges vekt.

Til sist er det fellesløsninger der ren betaling for bruk av tilbudet er mest hensiktsmessig for å kunne tilpasse en kommunes satsing til kommunens økonomiske forutsetninger og evne til å implementere nye løsninger.

2.2.1 Kontingentmodell

Kontingent er et objektivt kriterium der en ønsker lik sats. Arbeidsgruppen anbefaler at en viderefører kontingentbegrepet slik det er lagt til grunn i vedtektene for samarbeidet knyttet til bidrag pr innbygger begrenset til sekretariatets ledelse. Det ligger ingen særlige fordeler for mindre kommuner i det å ha et felles sekretariat for interkommunalt samarbeid. Dette bør anses som et felles ansvar og bidragene til dette bør være like og basert på et objektivt kriterium.

Arbeidsgruppen er usikker på hvor bredt en skal definere sekretariatet, men har landet på at dette kun skal omfatte sekretariatsledelse.

Samtidig vil arbeidsgruppen peke på at det foreligger en anbefaling fra styret i Østre Agder om videre samarbeid om samfunns- og næringsutvikling. Dette forslaget bygger på en modell med bidrag pr innbygger på linje med kontingentløsningen for sekretariatet. Styret har ønsket at en slik satsing skal være forankret i den evalueringsprosess som pågår i samarbeidet. Derfor avventer styret en behandling av formålsparagrafen for samarbeidet, der et utvidet felles ansvar for samfunns- og næringsutvikling blir et sentralt mål. Under møtene i evalueringsprosessen med kommunestyre og bystyre har behovet for slikt samarbeid blitt sterkt vektlagt ikke minst med henblikk på en stor felles fylkeskommune i Agder.

Arbeidsgruppen anbefaler på tross av det foreliggende saksutkastet at hovedmodell benyttes for samarbeid om næringsutvikling.

Alternativ modell Kontingent benyttes for finansiering av:

- Sekretariat i Østre Agder

2.2.2 Bruksmodell

Arbeidsgruppen legger til grunn at betaling for bruk av en tjeneste kan være en hensiktsmessig løsning når det ikke forutsetter vesentlig ekstra registreringsarbeid. Metoden benyttes i dag innenfor IKT samarbeidet i IKT Agder IKS. Det er også modellen rådmennene foreslår for ny sammenslått IKT-virksomhet.

Bruksmodellen er lagt til grunn for fordeling av utgifter knyttet til felles veilyssmedarbeider. Fordelingsnøkkel er antall lyspunkt i hver av de deltakende kommuner.

Denne betalingsmodellen bør etter arbeidsgruppens vurdering også benyttes for velferdsteknologiske anskaffelser som skal drives i fellesskap. Her bør kommunene betale i forhold til omfang på bruk. Da vil kommunene kunne innarbeide kostnadene i sine budsjetter som del av innføringen av velferdsteknologi. Betaling knyttes til hvilken evne tjenestene i hver kommune har til å ta i bruk de teknologiske mulighetene og til kommunens økonomiske evne til å dekke kostnader knyttet til innføring av ny teknologi.

For driften av krematorium legger Østre Agder til grunn at det er enighet om fordeling av investeringskostnader og tilhørende finansieringsutgifter. Bruk skal dekke alle rene driftsutgifter.

Alternativ modell - betaling etter bruk benyttes for finansiering av:

- IKT tjenester
- Veilyssamarbeid
- Krematorium
- Innføring av velferdsteknologi

2.2.3 Kombinasjonsløsning

Noen interkommunale tjenester kommer i en mellomstilling ved at de både har et klart beredskapselement, men samtidig har betydelige effekter for behovet for å tildele tjenester i egen kommune. Arbeidsgruppen mener at en slik delt modell kan være en særlig aktuell for finansieringsløsning for KØH og for ATV (Alternativ til vold).

I kombinasjonsløsningen anbefaler arbeidsgruppen at Hovedmodell tillegges 60% vekt og bruk av tjenester de resterende 40%. Begrunnelsen for denne vektingen arbeidsgruppen er et ønske om å legge størst vekt på hovedmodell.

Felles KØH i Østre Agder er en særlig kostnadskrevende del av det interkommunale samarbeidet. Bruken er som for legevakt vesentlig høyere for de nærmeste kommunene, enn for de kommuner som ligger lengre unna. Historiske data for bruk av tjenesten avleveres i KOSTRA og egner seg for bruk ved fordeling av kostnader og bidrar etter arbeidsgruppens syn til en mer rettferdig kostnadsfordeling. Samtidig ivaretar tilbudet et beredskapsmessig element. Arbeidsgruppen anbefaler at 40% av utgiftene fordeles etter historisk bruk, der både antall innleggelser og liggetid legges til grunn for fordelingen av utgiftene. Forslaget legger til grunn at pasientantall skal telle 50%, mens antall liggedøgn vektlegges 50% når fordelingen av utgiftene for bruk fordeles mellom kommunene.

I arbeidsgruppen mener flertallet (2) at 10% av kostnadene ved KØH-tilbud dekkes likt mellom kommunene, mens mindretallet (1) mener at en skal ligge på 20%. Det redegjøres for effektene av dette i kap.3

Arbeidsgruppen anbefaler at tilbudet **Alternativ til vold** gjøres til et felles ansvar på linje med andre interkommunale tjenester. Samtidig bør bruk av tilbudet utgjøre et vesentlig element ved fordeling av kostnadene. Det anbefales en modell der 40% fordeles etter bruk to år tidligere.

I arbeidsgruppen mener flertallet (2) at 10% av kostnadene ved ATV dekkes likt mellom kommunene, mens mindretallet (1) mener at en skal ligge på 20%. Resten dekkes etter folketall. Det redegjøres for effektene av dette i kap.3

Kombinert modell hovedmodell og alternativmodell - bruk benyttes for finansiering av:

- ATV (Alternativ til vold)
- Østre Agder KØH

I en kombinasjonsløsning kan ulike begreper legges til grunn for brukerelementet. Det kan være aktuelt for eksempel for grupper av personer barn under 18år for barneverntjenesten i øst, fordeling av utgifter i brannvesen i forhold til ROS-faktorer som påvirker brannvesenets kostnader.

Andre interkommunale virksomheter

Det foregår et omfattende interkommunalt samarbeid utenfor Østre Agders ramme. Arbeidsgruppen mener det er relevant å vurdere om en kan benytte hovedmodell eller alternativ modell for disse. Dette ligger likevel utenfor det arbeidsgruppen kommer med anbefalinger til i notatet.

Etter arbeidsgruppens syn er det ønskelig å søke mot et begrenset antall modeller for finansiering av interkommunalt samarbeid. Dette bør gjelde uavhengig av hvilke felt en samarbeider og hvilke kommuner samarbeidet gjelder. En oversikt over disse tjenestene framgår av tabell 2.

En oversikt over dagens finansieringsløsning for ulike interkommunale samarbeid framgår av vedlegg 1 til notatet. Dagens løsninger preges av et stort mangfold og at de har blitt etablert uten noen vurdering av helhet.

Tabell 3 Interkommunale virksomheter som ikke omfattes av utredningen

Virksomhet	Kommuner
Barneverntjenesten i øst i Agder	5- Østregionen
Barnevernvakten i Arendal	7
Kulturskoletilbud	4- Østregionen
PP-tjeneste	4- Østregionen
AKST(Agder kommunale støttetjeneste)	2 - sør
Etablerersenter	4- sentrum
Skatteoppkrever kontorer	5/2/2
Kommuneoverlege	2
Friluftsrådet Sør	9
Arbeidsgiverkontroll	21

3. Konsekvensvurdering av endret finansieringsmodell

3.1 Hovedmodell – finansieringseffekter

I dette kapittel drøftes effektene ved valg av finansieringsløsninger. Det legges vekt på å redegjøre for effekter som kan lede til vesentlige endringer i sammensetningen av kommuner som ser seg tjent med å benytte tilbudet.

3.1.1 Hovedmodell - Arendal kommunale legevakt

Anbefalt løsning er hovedmodell

Tabell 4 Arendal kommunale legevakt 20% fast

Løsning med 20% fordelt likt og 80% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltagende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Nissedal	388301	813083	424782
Fyresdal	356010	780961	424951
Risør	1862125	1963445	101320
Grimstad	6068051	5286045	-782006
Arendal	11580227	9899540	-1680687
Gjerstad	665467	1031913	366446
Vegårshei	547874	945585	397712
Tvedestrand	1618326	1776737	158411
Froland	1511766	1706471	194705
Åmli	497015	893388	396373

Tabell 5 Arendal kommunale legevakt 10% fast

En løsning med 10% fordelt likt og 90% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltagende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017 til 2019:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Nissedal	388301	601029	212728
Fyresdal	356010	564892	208882
Risør	1862125	1895187	33062
Grimstad	6068051	5633111	-434940
Arendal	11580227	10823292	-756935
Gjerstad	665467	847213	181746
Vegårshei	547874	750094	202220
Tvedestrand	1618326	1685140	66814
Froland	1511766	1606090	94324
Åmli	497015	691372	194357

For den minste kommunene mer enn fordobles bidraget med 20% fordelt likt. Mens 10% gir en vekst i bidraget på tett på 60%. Dette dokumenterer den store utfordringen som ligger i å benytte en for høy del av driftsutgiften fordelt likt med kommuner fra i overkant av 1300 innbygger til den største med mer enn 44500.

Legger en seg her på et mellomtrinn med 15% blir likevel økningen for Fyresdal kommune 90%.

3.1.2 Hovedmodell – Østre Agder krisesenter

Anbefalt modell er hovedmodell. Brukere av krisesenter kan i mange tilfelle komme fra kommuner utenfor fylket av sikkerhetshensyn. Tilbudet har et betydelig element av å ivareta beredskapsfunksjon og er et lovpålagt tilbud for kommunene.

Notatet redegjør for effekten for kommunenes utgifter basert på to nivå for andel som fordeles likt. Dette er som for legevakt etter henholdsvis 10% og 20% likt fordelt.

Tabell 6 Østre Agder krisesenter 20% fast

Løsning med 20% fordelt likt og 80% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	763404	855418	92014
Grimstad	2487683	2217350	-270333
Arendal	4790503	4123894	-666609
Gjerstad	272818	466410	193592
Vegårshei	224609	428712	204103
Tvedestrand	663456	776012	112556
Froland	619769	741523	121754
Åmli	203758	411868	208110

Tabell 7 Østre Agder krisesenter 10% fast

Løsning med 10% fordelt likt og 90% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	763404	805689	42285
Grimstad	2487683	2337863	-149820
Arendal	4790503	4482725	-307778
Gjerstad	272818	368054	95236
Vegårshei	224609	325644	101035
Tvedestrand	663456	716358	52902
Froland	619769	677557	57788
Åmli	203758	306695	102937

Selv med laveste nivå vil den minste kommunen oppleve at utgiftene til felles krisesenter vil øke med 50%. Med 20% vil deres utgifter dobles. Det er viktig at ikke deltakerne i våre interkommunale tilbud fristes til å søke løsninger utenfor rammen av regionen.

3.1.3 Hovedmodell – Oppfølging av Samhandlingsreformen

Anbefalt modell er hovedmodell. Tjenesten ivaretar oppfølging av kommunenes samarbeid med Sørlandet sykehus HF og andre utviklings- og forskningsprosjekt innenfor helsesektoren, samt sekretariatsfunksjonen for Helse og omsorgslederforum.

Notatet redegjør for effekten for kommunenes utgifter basert på to nivå for andel som fordeles likt. Dette er som for legevakt etter henholdsvis 10% og 20% likt fordelt.

Tabell 8 Samhandlingsreform 20% fast

Løsning med 20% fordelt likt og 80% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	103000	114585	11585
Grimstad	324000	297018	-26982
Arendal	650000	552403	-97597
Gjerstad	37000	62476	25476
Vegårshei	30000	57427	27427
Tvedestrand	91000	103948	12948
Froland	81000	99328	18328
Åmli	27000	55170	28170

Tabell 9 Samhandlingsreform 10% fast

Løsning med 10% fordelt likt og 90% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	103000	107923	4923
Grimstad	324000	313161	-10839
Arendal	650000	600469	-49531
Gjerstad	37000	49302	12302
Vegårshei	30000	43621	13621
Tvedestrand	91000	95957	4957
Froland	81000	90760	9760
Åmli	27000	41082	14082

Endringene for kommunene blir beskjedene enten en velge 10% eller 20% ved å velge hovedmodell for dette samarbeidsfeltet.

3.1.4 Hovedmodell felles Ehelsekoordinator

Med basis i at ordningen først får helårseffekt fra 2018 baseres beregningen på varslet budsjettnivå for dette året.

Notatet redegjør for effekten for kommunenes utgifter basert på to nivå for andel som fordeles likt. Dette er som for legevakt etter henholdsvis 10% og 20% likt fordelt.

Tabell 10 Ehelsekoordinator 20% fast

Løsning med 20% fordelt likt og 80% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2018	Sum ny modell	Endring
Risør	85000	96412	11412
Grimstad	277000	249911	-27089
Arendal	544000	464792	-79208
Gjerstad	31000	52568	21568
Vegårshei	26000	48319	22319
Tvedestrand	74000	87462	13462
Froland	70000	83575	13575
Åmli	23000	46420	23420

Tabell 11 Ehelsekoordinator 10% fast

Løsning med 10% fordelt likt og 90% fordelt etter folketall innebærer følgende endring for de deltakende kommuner ikke medregnet prisvekst fra 2017:

Kommune	Sum 2018	Sum ny modell	Endring
Risør	85000	90807	5807
Grimstad	277000	263493	-13507
Arendal	544000	505234	-38766
Gjerstad	31000	41482	10482
Vegårshei	26000	36702	10702
Tvedestrand	74000	80739	6739
Froland	70000	76365	6365
Åmli	23000	34567	11567

Ved å legge seg på 20% ender den minste kommunen med en dobling av sitt bidrag. Selv 10% utgjør en økning på 50%.

3.2 Alternativ modell – finansieringseffekter

I dette kapittel drøftes bruk av alternativ modell der arbeidsgruppen mener at denne betalingsformen mest rettferdig fordeler kostnadsbyrden mellom de samarbeidende kommuner.

3.2.1 Kontingent

Arbeidsgruppen anbefaler at prinsippet om kontingent videreføres for felles sekretariat for samarbeidet.

Arbeidsgruppen vil anbefale at samarbeid om nærings- og samfunnsutvikling bør bygge på hovedmodellen, selv om saksforslaget så langt har vært basert på en kontingentmodell. Hvis styret slutter seg til dette må saksframlegget når det gjelder permanent samarbeid på dette felt endres. Effekten av å endre finansieringsmodell til hovedmodell og ikke kontingent vil være som det en har redegjort for i forbindelse med samarbeid om ehelsekoordinator. (tabell 10 og 11)

3.2.2 Kombinasjonsmodell ATV – Alternativ til vold

Anbefalt løsning er hovedmodell og betaling etter historisk bruk. Utredningen anbefaler videre at det interkommunale samarbeidet i Østre Agder påtar seg det lokale medfinansieringsansvaret for tilbudet fullt ut.

Forslaget bygger på en modell med tre element, fellesandel, folketall og bruk av tilbudet to år tidligere. Hovedmodell vektlegges 60% og bruk 40%. I hovedmodellen er effekten av 20% felles og 40% etter folketall, samt 10% felles og 50% etter folketall vurdert.

Tabell 12 ATV – Alternativ til vold 20% fast

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	49000	104164	55164
Grimstad	154000	258842	104842
Arendal	952339	603860	-348479
Gjerstad	17000	46096	29096
Vegårshei	14000	54986	40986
Tvedestrand	42000	88131	46131
Froland	38000	86230	48230
Åmli	12000	42447	30447

Halvparten av kostnaden etter 20% fast, mens den andre halvparten dekkes etter bruk.

Tabell 13 ATV – Alternativ til vold 10% fast

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring
Risør	49000	97742	48742
Grimstad	154000	157700	120327
Arendal	952339	649761	-302578
Gjerstad	17000	33531	16531
Vegårshei	14000	41856	27856
Tvedestrand	42000	80488	38488
Froland	38000	78111	40111
Åmli	12000	28971	16971

Halvparten av kostnaden etter 10% fast, mens den andre halvparten dekkes etter bruk.

Selv med et felles nivå på 10% vil effekten bli betydelig, men hovedgrunnen til dette er at hele tilbudet for framtiden vil dekkes felles. Samtidig dempes utslagene ved at bruk tillegges 40% vekt i modellen.

3.2.3 Kombinasjonsmodell Østre Agder KØH

Den interkommunale KØH tjenesten representerer både et beredskapelement og en pleie/omsorgsfunksjon. Arbeidsgruppen har derfor konkludert med at valg av kombinasjonsmodell for tjenesten er hensiktsmessig. Betaling for bruk kan også kanskje bidra til at bruken av et særlig kostnadskrevende tilbud begrenses og tilpasses et lovlig nivå i forhold til lovpålagte tjenester, men med så lite omfang som mulig.

Forslaget bygger på en modell med tre element, fellesandel, folketall og bruk av tilbudet to år tidligere. I henhold til prinsippene for bruk av kombinasjonsmodell tillegges bruk 40% vekt.

Utslagene blir så store at det er vanskelig å innføre omleggingene uten driftsmessige grep. De to første tertial i 2017 var belegget på KØH-tilbudene henholdsvis 56% og 53% for Myratunet og 40% og 51% for Feviktun. En avvikling av tilbudet ved Feviktun, der to senger er lokalisert, ville innebære reduksjon i utgiftene med 3,5 mill.kr. eller mer enn 15% av de totale KØH utgiftene. Det er opp til de ansvarlige for tjenesten å avgjøre om dette er mulig, men en slik omlegging vil bidra vesentlig til å forenkle innføringen av nye økonomimodeller samlet sett for Østre Agder.

Hvis ingen endringer i driftsopplegget (reduksjon på 3,5 mill.kr) er mulig tilrår arbeidsgruppen at gjeldende betalingsmodell etter folketall videreføres inntil videre.

Tabell 14 Østre Agder KØH 20% fast

En kombinasjonsmodell der hovedmodell vektlegges 60% og 40% etter bruk gir følgende effekter.

Med 20% av hovedmodellen fordelt likt og 80% fordelt etter folketall får en følgende effekt ikke medregnet prisvekst fra 2017 – de to siste kolonnene forutsetter et tjenestested for KØH:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring	Redusert sengetall	Endring redusert tilbud
Risør	1656000	1728183	72183	1457377	-198623
Grimstad	5395000	4302763	-1092237	3628520	-1766480
Arendal	10602000	10660779	58779	8990235	-1611765
Gjerstad	592000	710124	118124	598847	6847
Vegårshei	487000	568515	81515	479428	-7572
Tvedestrand	1439000	1924675	485675	1623079	184079
Froland	1344000	1407517	63517	1186959	-157041
Åmli	442000	510118	68118	430182	-11818
Nissedal	380000	523255	143255	441261	61261

Halvparten av kostnaden etter 20% fast, mens den andre halvparten dekkes etter bruk.

Tabell 15 Østre Agder KØH 10% fast

Med 10% av hovedmodellen fordelt likt og 90% fordelt etter folketall får en følgende effekt ikke medregnet prisvekst fra 2017 – de to siste kolonnene forutsetter et tjenestested for KØH:

Kommune	Sum 2017	Sum ny modell	Endring	Redusert sengetall	Endring redusert tilbud
Risør	1656000	1700081	44081	1415321	-240679
Grimstad	5395000	3944168	-1450832	3776000	-1619000
Arendal	10602000	11749833	1147833	9401053	-1200947
Gjerstad	592000	555534	-36466	503445	-88555
Vegårshei	487000	388341	-98659	379166	-107834
Tvedestrand	1439000	2003306	564306	1570286	131286
Froland	1344000	1319347	-24653	1130097	-213903
Åmli	442000	323117	-118883	326982	-115018
Nissedal	380000	352267	-27733	33427	-46573

Som det framgår av beregningene gir dette meget merkbare endringer i utgiftsfordelingen mellom deltakende parter i KØH. Alle vil oppleve betydelig økonomisk gevinst dersom det felles KØH-tilbudet nedskaleres.

3.2.4 Alternativmodell - bruk

En interkommunal tjeneste for alle åtte kommuner baseres på dette prinsipp. Det er felles tjeneste for veilysanlegg. Forslaget legger til grunn at ordningen videreføres uendret på basis av tallet på lyspunkt i hver kommune.

Kommunene i IKT Agder IKS har en tilsvarende finansieringsordning for betaling for IKT-tjenester. Dette er foreslått videreført for en eventuell felles IKT-tjeneste som skal omfatte alle åtte kommuner og Aust-Agder fylkeskommune. Utredningen anbefaler at finansieringsløsningen for IKT-tjenester ikke endres.

Arbeidsgruppen anbefaler at en vurderer tilsvarende betalingsløsning for framtidige velferdsteknologiske løsninger der innføring og drift velges løst innenfor et interkommunalt samarbeid.

4. Estimering av effekter for medlemskommunene

Arbeidsgruppen har innarbeidet effektene av forslagene i to tabeller. Disse viser henholdsvis 20% og 10% på likt fordelt.

Arbeidsgruppen innarbeider ikke KØH fordi endringer i kapasitet gir så store utslag at det bør en ta opp til vurdering etter en faglig vurdering av de ansvarlige for utøvelsen av tjenesten.

Tabell 16 Samleffekt ved valg av 20% fast (eksklusiv KØH)

20 %	Legevakt	Krisesenter	Samhandling	Ehelse	ATV	SUM
Nissedal	424782	0	0	0	0	424782
Fyresdal	424951	0	0	0	0	424951
Risør	101320	92014	11585	11412	55164	271495
Grimstad	-782006	-270333	-26982	-27089	98444	-1001568
Arendal	-1680687	-666609	-97597	-79208	-329442	-2111673
Gjerstad	366446	193592	25476	21568	25601	690491
Vegårshei	397712	204103	27427	22319	40844	692823
Tvedestrand	158411	112556	12948	13462	43305	343508
Froland	194705	121754	18328	13575	45879	396592
Åmli	396373	208110	28170	23420	27865	686520

Tabell 17 Samleffekt ved valg av 10% fast (eksklusiv KØH)

10 %	Legevakt	Krisesenter	Samhandling	Ehelse	ATV	SUM
Nissedal	212728	0	0	0	0	212728
Fyresdal	208882	0	0	0	0	208882
Risør	33062	42285	4923	5807	47483	134819
Grimstad	-434940	-149820	-10839	-13507	113929	-488779
Arendal	-756935	-307778	-49531	-38766	-283538	-1455588
Gjerstad	181746	95236	12302	10482	13037	316297
Vegårshei	202220	101035	13621	10702	27715	355434
Tvedestrand	66814	52902	4957	6739	35662	169900
Froland	94324	57788	9760	6365	37760	208348
Åmli	194357	102937	14082	11567	14388	339914

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at valg av modell vanskeliggjøres av utslagene for en tjeneste og det er KØH. Derfor er en i tvil om en kan benytte kombinasjonsmodellen selv om det ut fra rasjonell bruk av tilbudet hadde vært ønskelig. Dersom dette kan avdempes gjennom å endre strukturen på tilbudet vil en oppnå mye.

Arbeidsgruppen har drøftet om innføring av nye finansieringsmodeller over tid kan bidra til å lette overgangen, men overlater vurderingen av dette til den videre prosess i rådmannsutvalg og styre.

Kostnadsberegning i interkommunale samarbeid

Ved gjennomgang av finansieringsmodeller er det avdekket at så godt som hver ordning har ulike kostnadsvurderinger for fellesutgifter som husleie, regnskapsføring med mer. Dette er svært uheldig og lite forutsigbart for samarbeidet og for kommunene.

Arendal kommune har startet med en kartlegging og vil lage en modell for hvordan vi får allokert riktige kostnader til det enkelte samarbeidet. Østre Agder vil få et eget notat på dette arbeidet og de endringer det kan medføre for de enkelte tjenester. Dette forslaget må drøftes i henhold til vanlige rutiner i samarbeidet før iverksettelse.

Vedlegg 1 Dagens finansieringsløsninger for interkommunale virksomheter

Samarbeid	Type løsning	Konkret finansieringsmodell
Sekretariat	Kontingent	Kontingent basert på bidrag pr innbygger
Samhandlingsreform	Fast beløp	Opprinnelig ble kommunene tilført et beløp over statsbudsjettet. Denne summen ble lagt inn i kommunens rammetildeling. Overføringene fra kommunene er videreført på uforandret nivå.
Ehelse og velferdsteknologi	Innbyggerbidrag	Fra 4.kvartal 2017 finansieres tilbudet med grunnlag i budsjett fordelt etter folketall
Næringsutvikling	Kontingent	Forslag fra styret om kontingent basert på bidrag pr innbygger
Felles skolesatsing	Kontingent	Dekkes av kontingent til sekretariat
Veilysmedarbeider	Betaling pr enhet	Antall lyspunkt i hver kommune avgjør fordelingen av utgiften
IKT-tjenester (IKT Agder IKS)	Betaling pr enhet	Betalingen avgjøres av hvor mange enheter hver enkelt kommune benytter
IKT-tjenester (DDØ)	Kombinasjon -	En felles del og resten innbyggerbasert
Tjenestetilbud innen Ehelse	Ikke avgjort	
Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning	Innbyggerbidrag	Kr pr innbygger
Spesialistfunksjoner innen fysioterapi	Innbyggerbidrag	Fordelt etter innbyggertall
KØH (kommunal øyeblikkelig døgnhjelp)	Innbyggerbidrag	Fordelt etter innbyggertall
Arendal kommunale legevakt	Innbyggerbidrag	Fordelt etter innbyggertall
Barnevernet i Øst	Kombinasjon - en fast del og innbygger basert del	10% fordelt likt resten etter antall innbyggere i målgruppen. Overgangsordning i startfasen.
Arendal barnevernsvakt		
Interkommunal arbeidsgiverkontroll	Kombinasjon – Grunnkontingent og forbruk	
Etablerersenter	Innbyggerbidrag?	
AKST		
Friluftsrådet sør	Kontingent	Kr. pr innbygger – statlig grunnfinansiering – fylkeskommunalt bidrag - prosjektstøtte
Felles veterinærvakt	Innbyggerbidrag?	
Felles PPT (4kommuner)		
Felles kulturskole (4kommuner)		

Vedlegg 2 Grunnlagsdata for fordeling av utgifter for KØH

Innleggelse 1.tertial Østre Agder KØH

Myratunet KØH	Innleggelser totalt	Feviktunet KØH	Innleggelser totalt
Arendal	82	Arendal	5
Froland	4	Grimstad	21
Grimstad	11	Risør	1
Nissedal	1	Totalt	27
Risør	8		
Tvedestrand	14		
Vegårshei	1		
Totalt	121		

Liggedøgn 1.tertial Østre Agder KØH

Kommune	Folketall	% av ØA	Liggedøgn KØH	% av ØA
Arendal	43336	46,9 %	391	62,0 %
Grimstad	21594	23,4 %	108	17,1 %
Risør	6848	7,4 %	47	7,4 %
Tvedestrand	6064	6,6 %	62	9,8 %
Froland	5425	5,9 %	16	2,5 %
Gjerstad	2484	2,7 %	0	0,0 %
Vegårshei	1986	2,2 %	4	0,6 %
Åmli	1815	2,0 %	0	0,0 %
Nissedal	1430	1,5 %	3	0,5 %
Fyresdal	1350	1,5 %	0	0,0 %

2. tertial Antall pasienter med liggedøgn over 7 døgn hhv. 5 døgn og antall liggedøgn over 7 hhv. 5 døgn

Myratunet KØH	Ant. pas. totalt	Ant. døgn totalt
Arendal	77	316
Froland	11	44
Gjerstad	4	17
Grimstad	9	26
Nissedal	1	4
Risør	10	39
Tvedestrand	15	67
Tilreisende	5	11
Totalt	132	524

Feviktun KØH	Ant. pas. totalt	Ant. døgn totalt
Arendal	3	6
Grimstad	24	114
Risør	1	1
Tvedestrand	1	4
Tilreisende	1	1
Totalt	30	126

BELEGGSPROSENT			
Lokasjon - tidsrom	Senge døgn kapasitet	Senge døgn brukt	Beleggs prosent
Myratunet tertial 1 - (120 dgr x 8 senger)	960	533	56
Myratunet tertial 2 - (123 dgr x 8 senger)	984	524	53
Myratunet tertial 3 - (122 dgr x 8 senger)	976		0
Myratunet sum 1. + 2. tertial	1944	1057	54
Feviktun tertial 1 - (120 dgr x 2 senger)	240	97	40
Feviktun tertial 2 - (123 dgr x 2 senger)	246	126	51
Feviktun tertial 3 - (122 dgr x 2 senger)	244		
Feviktun sum 1. + 2. tertial	486	223	46

Programutkast 20.10.17

Ordførere, rådmenn og opposisjonsledere, Østre Agder

9.-11. november 2017

Onsdag 8. november

Ankomst Brussel flyplass

Innsjekk hotell

Brussels Beer Project

Rue Antoine Dansaert 188, 1000 Brussel

Ølsmaking og lett servering

Torsdag 9. november

ESA – Rue Belliard 35, 1000 Brussel

- 09:00** **Generell presentasjon av program**
v/ Sørlandets Europakontor
- 09:05** **Offentlig anskaffelser og støtte til lokal og regional utvikling**
v/ Christian Jordal, senior officer, European Surveillance Authority (ESA)
- 09:35** **EØS-midlene: muligheter for Agder – næringsliv og kommuner**
v/ Henning Stirø, Direktør, Financial Mechanism Office
- 10:15** **Diskusjon**
- 10:30** **Pause**
- 10:45** **Presentasjon av KS Brussel og EUs prioriteter av relevans for norske kommuner**
v/ Åse Erdal, leder KS Brussel eller Stig Bang-Andersen, rådgiver KS Brussel
- 11:05** **Klima og miljø – hva innebærer dette for norske kommuner og hvilke muligheter foreligger**
v/ Stig Bang-Andersen, rådgiver KS Brussel
- 11:25** **Presentasjon av Østre Agders utfordringer**
v/ ?
- 11:45** **Diskusjon med KS og Sørlandets Europakontor: hvordan kan internasjonalt samarbeid bidra? Hvordan best tilrettelegge for dette?**

12:15 ***Lunsj***

Agder Energi – Rue de la Loi 227, 1000 Brussel

14:30 **Innføring, og fokus på implementering av EU-policy av relevans for norske kommuner – hva kommer?**

v/ EFTA

15:30 **The future of Europe**

v/ Eamonn Noonan

16:30 ***Programslutt og egentid***

19:00 ***Middag på Bonsoir Clara***

Fredag 10. november

Norway House, Rue Archimède 17

09:00 **Veien videre for EØS-avtalen i lys av Brexit og norske prioriteringer mot 2030**

v/ Oda Helen Sletnes, Norges Ambassadør til EU

09:25 **EUs regionalpolitikk og Norge – interreg og norsk deltakelse**

v/ Eivind Lorentzen, regionalråd ved EU-delegasjonen

09:55 **EUs forskningsagenda post Horizont 2020. Hvilke muligheter for ligger for norske kommuner og aktører?**

Erfaringer gjort fra Horizont 2020

v/ Tor Ivar Eikaas, NorCore, Forskningsrådet og
Are Straume, forskningsråd, Norges delegasjon til EU

10:35 ***Pause***

10:45 **Energi og digitalsamfunnet – muligheter og utfordringer**

v/ Gaute Erichsen, energiråd ved Norges delegasjon til EU og
Jan Pedersen, leder for Agder Energis Brusselkontor

12:15 ***Sandwich lunsj***

13:15 **Digitalisering, infrastruktur og transport**

v/ Camilla Ongre, samferdselsråd, og Trond Helge Bårdsen, IKT- og
forvaltningsråd ved EU-delegasjonen

- 14:00** **Periscope – nærings samarbeid for blå vekst i Nordsjøen**
v/Stig Marthinsen, Sørlandets Europakontor
- 14:30** **Veien videre med Sørlandets Europakontor – hvordan kan vi hjelpe Østre Agders internasjonale arbeid?**
v/ Stig Marthinsen og Kristine Lunde-Tellefsen, Sørlandets Europakontor
- 15:00** ***Program slutt***
- 18:00** ***Middag i regi av Østre Agder***

Lørdag 11. november

Program avsluttes / innsjekking flyplass